

متن پرسش

با سلام و احترام: سوالی درباره عبارت تحسس داشتم. از رسول خدا(صلی الله علیه وآله) می خوانیم که فرمود: «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ وَ لَا تَحَسَّسُوا وَ لَا تَجَسَّسُوا آیت الله مکارم در تفسیر خود می فرمایند اگر می بینیم که در حدیث از هر دو نهی شده ممکن است اشاره به این باشد که جستجو در کار مردم نکنید نه در کار خیرشان و نه در کار شرشان . در قرآن داریم یا بُنَىٰ إِذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَ أَخِيهِ وَ لَا تَتَّبِعُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ همانطور که مشاهده می شود در حدیث از تحسس نهی شده است و در قرآن به تحسس امر شده است ۱. تعریف تحسس چیست و بالاخره تحسس مذموم است یا ممدوح؟ ۲. این که ما در سیره خود به خوبی های مومنین نظر می کنیم و یا در بحث اخلاق دینی داریم که مومن نظر به انوار مومن دیگر می کند و به اصطلاح المومن مرات المومن ربطی به تحسس مذموم ندارد درسته؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همان طور که مشخص است روایت رسول خدا «صلوات الله علیه وآله» در رابطه با عدم پیگیری عیوب شخصی افراد است و پیگیری آن عیوب با حدس ها و گمان های خود. و معنای تحسس در این جا به معنای پیگیری است در عیوب فردی. ولی معنای تجسس در سخن حضرت یعقوب «علیه السلام» پیگیری برای یافتن خبری از حضرت یوسف «علیه السلام» است. این پیگیری کجا و آن پیگیری کجا؟! آری نظرکردن به نور مؤمن ربطی به پیگیری عیوب شخصی ندارد. موفق باشید